

Saksnr: 2019/13-2
Saksbehandlar: Petter Lem Gullestad

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Fylkesting		15.10.2019

Reglement for folkevalde organ og delegering**Forslag til vedtak**

1. Fylkestinget vedtek reglementa slik dei ligg føre i vedlagt Reglement for folkevalde organ og delegering.

Samandrag

Folkevalde organ i Vestland fylkeskommune skal ha eit reglement som fastset verkeområde, vedtaksmynde og andre sentrale føresegner for organet. Kommunelova set vidare krav om utarbeiding av eit saksbehandlingsreglement, eit delegeringsreglement, eit økonomireglement og eit finansreglement. Det har vore gjennomført ei grundig prosess med mellom anna omfattande politisk involvering av fellesnemnda.

Reglementa som vert lagd fram set rammene for all politisk verksemd og mynde- og rollefordelinga innbyrdes mellom dei folkevalde organa og mellom dei folkevalde organa og administrasjonen.

Rune Haugsdal
prosjektleiar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven signatur.

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Reglement for folkevalde organ

Etter kommunelova § 5-13 skal folkevalde organ ha eit reglement som fastset:

- a) *organets virkeområde og eventuelle vedtaksmyndighet*
- b) *tidsperioden som organet er opprettet for*
- c) *eventuelle andre sentrale bestemmelser om organets virksomhet*

Fylkesting og fylkesutval er obligatoriske organ i fylkeskommunen, jf. kommunelova kapittel 5.

Fellesnemnda vedtok i sak PS 22/18 følgjande struktur for faste politiske hovudutval:

- Hovudutval for samferdsel og mobilitet.
- Hovudutval for opplæring og kompetanse.
- Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon.
- Hovudutval for kultur, idrett og integrering.

Fellesnemnda vedtok i sak PS 35/18 kva lovpålagde utval som skal opprettast i tillegg til hovudutvala:

- Kontrollutval, jf. ny kommunelov § 23-1
- Administrasjonsutval, jf. ny kommunelov § 5-2 jf. § 5-11
- Råd for menneske med nedsett funksjonsevne, jf. ny kommunelov § 5-2 jf. § 5-12
- Råd for eldre, jf. ny kommunelov § 5-2 jf. § 5-12
- Ungdomsråd eller anna medverknadsorgan for ungdom, jf. ny kommunelov § 5-2 jf. § 5-12
- Klagenemnd, jf. lov om behandlingssmåten i forvaltningssaker § 28 andre ledd
- Fylkesvalsstyre, jf. lov om val til Stortinget, fylkesting og kommunestyre
- Yrkesopplæringsnemnd, jf. opplæringslova § 12-3

I tillegg har fellesnemnda vedteke å opprette:

- Finansutval
- Planutval
- Trafikktryggingsutval
- Valnemnd

Saksbehandlingsreglement for folkevalde organ

Kommunelova kapittel 11 inneheld reglar om saksbehandling for folkevalde organ og andre fylkeskommunale organ. Etter kommunelova § 11-12 fastset fylkestinget eit reglement med nærare reglar for saksbehandlinga i slike organ.

Delegeringsreglement

Kommunelova § 5-14 set krav om utarbeiding av eit reglement for delegering og innstilling.

Reglement for finans- og gjeldsforvaltninga i Vestland fylkeskommune

Ny kommunelov § 14-2 bokstav e set krav om fastsetjing av eit reglement for finans- og gjeldsforvaltninga i fylkeskommunen.

Reglement for økonomiforvaltninga i Vestland fylkeskommune

Ny kommunelov § 14-2 bokstav d set krav om fastsetjing av eit reglement for økonomiforvaltninga i fylkeskommunen.

Generelle merknader knytt til reglementa

Reglement for kontrollutvalet er ikkje del av saksframstillinga her. Reglement for kontrollutvalet vert fremja i eiga sak for fylkestinget.

I ny kommunelov er *utval* og *komitear* slått saman til *utval*, med eitt felles sett reglar. Planutvalet, finansutvalet og trafikktryggingsutvalet er altså utval oppretta i medhald av ny kommunelov § 5-7, noko som og går fram av reglementa. I nemnde utval og yrkesopplæringsnemnda vil det i tillegg til ordinære medlemmer vere konsultative medlemmer. Konsultative medlemmer er *funksjonsvalde*. Konsultative medlemmer har ikkje forslags- og røysterett.

Prosjektleiari har i løpet av året fortløpande utarbeidd og lagd fram for fellesnemnda forslag til reglement for folkevalde organ i Vestland fylkeskommune. Reglementa for dei ulike organa skal i all hovudsak leggje ramar for samansetting, mandat og fylket sitt ansvar på aktuelle område. Prosjektleiari har vurdert og innarbeidd ei rekkje av dei innspela som har kome. Andre forslag har vore vurdert, men ikkje innarbeidd etter nærare drøfting i fellesnemnda.

Det har vidare vore gjennomført eit felles innspelsmøte med medverknadsorgana for å sikre deira synspunkt på nye reglement. Dette har vore særleg viktig sett i samband med lovfesting av medverknadsorgana i ny kommunelov § 5-12. I tillegg har ein opna for dialog og innspel frå trafikksikringsutvalet i Hordaland og trafikktryggingsutvalet i Sogn og Fjordane for det nye reglementet for trafikktryggingsutvalet i Vestland. Prosjektleiari meiner det er viktig at ein i dette arbeidet har lytta til dei som faktisk sit i desse organa for å sikre best mogleg vidareføring av arbeidet.

I løpet av prosessen har det kome uttalar frå følgjande organ til saka:

- Uttale frå fylkeseldrerådet i Hordaland fylkeskommune
- Uttale frå Ungdommens fylkesutval Hordaland
- Uttale frå fylkestrafikksikringsutvalet i Hordaland fylkeskommune

Prosjektleiari har til sist hatt reglementa på høyring hjå påtroppande fylkesdirektørar. Reglementa som vert presentert i denne saka er såleis et resultat av dialog, innspel og samspel på fleire område. Prosjektleiari syner til at det difor er gjennomarbeidda reglement som vert lagd fram for fylkestinget. Prosjektleiari syner samstundes til at det kan vere trong for justeringar etterkvart som ein ser korleis ny organisasjon og ny utvalsstruktur fungerer.

Vedtakskompetanse

Fylkestinget vedtek reglementa som her er lagd fram med heimel i kommunelova kapittel 5, 11 og 14.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Ingen direkte verknad

Klima: Ingen direkte verknad

Folkehelse: Ingen direkte verknad

Regional planstrategi: Ingen direkte verknad

Vurderingar knytt til dei einskilde reglement

Reglement for fylkestinget i Vestland fylkeskommune

I ingressen til Reglement for fylkestinget er mellom anna slått fast at fylkestinget er det øvste organet i fylkeskommunen, og har all mynde som ikkje positivt er lagt til andre organ.

Av reglementet punkt 1 går fram at tal medlemmer i fylkestinget er 65, i tråd med likelydande vedtak av 27.10.2017 i fylkestinga i respektive fylkeskommunar.

I reglementet punkt 2 er lista opp konkrete oppgåver som ligg til fylkestinget. Lista er ikkje uttømmende.

I reglementet punkt 3 er teke inn særskilde saksbehandlingsreglar som berre gjeld for fylkestinget. Elles gjeld *Reglement for saksbehandling* på same måte som for andre folkevalde organ.

Av reglementet punkt 3.1 går fram at det er lagt opp til opningstalar av fylkesordførar og fylkesrådmann, med påfølgande høve til ordskifte. Taletida for kvart innlegg er avgrensa til 3 minuttar og samla tid for ordskiftet til 90 minuttar.

I reglementet punkt 3.4 er ordinær taletid for innlegg i fylkestinget sett til 3 minuttar. Fylkesordføraren kan fastsetje anna taletid i alle saker dersom ikkje fylkestinget set seg i mot.

Prosjektlear tilrår at interpellasjonsinstituttet vert vidareført i Vestland fylkeskommune. Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar har ulike fristar for innsending av interpellasjonar. I reglementet punkt 3.2 heiter det no at interpellasjonar må meldast skriftleg til fylkesordføraren seinast innan kl. 9 fire yrkedagar (laurdag ikkje medrekna) før tingsamlinga tek til. Når det gjeld andre skriftlege spørsmål, tilrår prosjektlear at desse må meldast seinast kl. 9 dagen før tinget tek til.

I motsetnad til kva som gjeld for andre folkevalde organ, har prosjektlear lagt opp til at fylkestinget ikkje kan halde fjernmøte. Fylkestinget kan likevel halde hastefjernmøte i tråd med reglane i kommunelova, sjå punkt 3.5 i reglementet.

Prosjektlear tilrår at dagens saksordførarordning i Hordaland fylkeskommune vert vidareført i nye Vestland, sjå punkt 3.7 i reglementet og Retningsliner for saksordførarordninga. Ordninga legg til rette for at ein folkevald på vegne av fylkestinget kan følgje og følgje opp ei sak gjennom saksføreavinga.

Reglement for fylkesutvalet i Vestland fylkeskommune

Fylkesutvalet har i tillegg til å leggje fram forslag til økonomiplan og årsbudsjett eit overordna ansvar for tverrsektorielle fag- og politikkområde som gjeld heile den fylkeskommunale verksemda. I tillegg er det presisert at fylkesutvalet har eit særleg ansvar for å ivareta samfunnsutviklarrolla, og skal sjå oppgåver i eit regionalt heilskapsperspektiv. Dette er viktige oppgåver som er teke inn i reglementet som no er framlagt.

Det går fram av reglementet at fylkesutvalet gjev innstilling i alle saker som fylkestinget skal avgjera, med unntak saker der valnemnda innstiller, saker som gjeld lovlegkontroll og saker frå kontrollutvalet. Det er såleis eit hovudprinsipp at det berre er fylkesutvalet som innstiller til fylkestinget.

Prosjektlear tilrår at det er 17 medlemmer i fylkesutvalet. Det er vidare tilrådd at ein legg til grunn at medlemene av fylkesutvalet, med unntak av fylkesordførar og fylkesvaraordførar, og skal sitje som medlem i eit av dei fire hovudutvala.

I reglementet er det teke inn oppgåver innan økonomi, personalforvaltning og andre spesifikke saker som er lagt til utvalet. Dette gjeld mellom anna utanrettslege pengekrav, oppnemning til generalforsamlingar/årsmøte/styrande organ når avgjerda ikkje kan vente til fylkestinget er samla og andre oppgåver som ikkje ved lov, forskrift eller delegeringsvedtak er lagt til andre organ.

Sommarfullmakt til fylkesordføraren er og lagt inn i reglementet. Det er praktisk at dette vert reglementfesta slik at ein ikkje treng sak kvart år for å gjere eit vedtak om dette.

Reglement for planutvalet i Vestland fylkeskommune

Planutvalet sitt arbeidsområde er dei regionale planprosessane i fylkeskommunen. Planutvalet skal skape politisk forankring og sikre heilskapsomsynet for regionale planar. Planutvalet skal saman med administrasjonen leggje strategiske føringar for dei regionale planane. Planutvalet gir politiske styringssignal i høve pågåande planarbeid og er involvert i planutforminga. Dei regionale planane skal deretter behandlast i hovudutvala, fylkesutval og fylkesting.

Samansetjinga av utvalet er gjort i samsvar med vedtak gjort av fellesnemnda den 16.11.2018 i sak PS 45/18. Det vart her vedteke at planutvalet sine medlemmer skulle vere personsamanfallande med det nye fylkesutvalet.

I protokoll frå møte i fellesnemnda den 16.11.2018 går det fram at: «6. *Hovudutvalsleiarane bør tiltre planutvalet i prosessdrøftingane.*» Hovudutvalsleiarane får status som konsultative medlemmer. Dei konsultative medlemene har møte- og talerett, men ikkje forslags- og røysterett.

Reglement for finansutvalet i Vestland fylkeskommune

I Hordaland fylkeskommune har ein ikkje finansutval, i motsetnad til Sogn og Fjordane fylkeskommune. Prosjektleiartilråar at finansutvalet vert oppretta etter Sogn og Fjordane sin modell og samansetjing.

Finansutvalet utarbeider framlegg til årsbudsjett og økonomiplan som vert sendt til politisk behandling. Administrasjonen legg fram ulike tema i arbeidsdokument som grunnlag for arbeidet og prosessvedtak i utvalet. Finansutvalet har det politiske ansvar for budsjettprosessen gjennom heile året.

I reglementet er det teke utgangspunkt i at finansutvalet er personsamanfallande med fylkesutvalet. Dette for å sikre den representative politiske styringa i prosessen. For å sikre politisk involvering får gruppeleiarane som ikkje sit i fylkesutvalet og hovudutvalsleiarane status som konsultative medlemmer.

Reglement for hovudutvala i Vestland fylkeskommune

I fellesnemnda sitt møte 22.06.2018 i sak 22/18 vart det vedteke at Vestland fylkeskommune skal ha fire hovudutval:

- Hovudutval for kultur, idrett og integrering
- Hovudutval for opplæring og kompetanse
- Hovudutval for samferdsel og mobilitet
- Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon

I same sak vart det vedteke at fylkestinget sine 65 medlemmer, med unntak av fylkesordførar, fylkesvaraordførar og kontrollutvalet sine medlemmer, skal fordelast på hovudutvala. Dette inneber at alle medlemmer i fylkesutvalet og skal ha ein plass i eit av hovudutvala. Dette medfører at ein får ei fordeling på 15 medlemmer på kvart hovudutval, sjå og FN-AU-sak 6/19. For å sikre maktspreiing er det ikkje høve for eit medlem i fylkesutvalet å bli utvalsleiar for eit hovudutval.

I sak 22/18 i fellesnemnda vart det vidare lagt som ein viktig premiss at utvala vert likestilte i størst mogleg grad når det gjeld oppgåver og ansvar. I saka vart det sett opp ei oversikt over dei områda dei ulike hovudutvala skal ha ansvar for. Prosjektleiartilråar meiner det er viktig at ein positivt angjev arbeidsområda til utvala for i størst mogleg grad å synleggjere kor skilnaden ligg. Det er viktig å merkje seg at oppgåvene ikkje er uttømmende og at andre relevante oppgåver kan verte lagt til utvala.

Når det gjeld arbeidsform skal saker som gjeld fleire utval leggjast fram for dei aktuelle hovudutvala. Dette er i samsvar med praktiseringa i dagens to fylke, og heng samstundes saman med reglementet slik det ligg føre for fylkesutvalet. Hovudutvala innstiller til fylkesutvalet.

Reglement for administrasjonsutvalet i Vestland fylkeskommune

Administrasjonsutvalet sitt arbeidsområde er saker som gjeld tilsetjings- og arbeidsvilkår for dei tilsette i fylkeskommunen. Utvalet skal behandle saker som gjeld tilhøvet mellom fylkeskommunen som arbeidsgjevar og dei tilsette.

Samansetjinga av utvalet er gjort i samsvar med vedtak gjort av FN-AU i sak 6/19 kor utvalet skal ha 11 medlemmer kor 6 er representantar for arbeidsgjevar og 5 er representantar for dei tilsette. Vidare er utvalet sitt mandat delt opp i tre delar og skil mellom saker kor utvalet har avgjerdsmynde, rådgjevande rolle

og andre oppgåver. Prosjektlear vil framheve at det under punkt 2 a kulepunkt 4 er innarbeidd avgjerdsmynde i saker og spørsmål om likestilling, likeverd og mangfald slik det går fram av sak 6/19.

Reglement for valnemnda i Vestland fylkeskommune

Valnemnda gir innstilling i saker om val, der avgjerda om valet ligg til fylkestinget. Valnemnda sitt arbeidsområde er å leggje fram forslag til medlemmer, varamedlemmer, leiar og nestleiar i fylkeskommunen sine råd og utval, kor ikkje anna er fastsett i lov eller i reglement.

Valnemnda legg og fram forslag til representantar til styrande organ i selskap, stiftingar og institusjonar, generalforsamlingar mv, der fylkeskommunen har medlemmer og varamedlemmer i styret. Valnemnda behandlar og søknader om fritak og om midlertidig fritak, frå fylkeskommunen sine medlemmer i råd og utval. Valnemnda i Hordaland fylkeskommune har pr. i dag 11 medlemmer. Valnemnda for Vestland fylkeskommune vert no foreslått utvida med 2 medlemmer, til 13 medlemmer. Dei 13 medlemene skal reflektere styrkeforholdet i fylkestinget. Alle partia skal vere representerte i valnemnda. Dette inneber at talet medlemmer til valnemnda kan verta endra for å sikre desse omsyna. Leiar og nestleiar vert valde av fylkestinget.

Møta i valnemnda finn stad i forkant av møtet i fylkestinget. I Hordaland fylkeskommune har det fungert slik at dersom det er saker om til dømes val som skal behandlast på møtet i fylkestinget, er møte i valnemnda lagt i forkant av møtet i fylkestinget på den fyrste dagen.

Reglement for fylkesvalstyret i Vestland fylkeskommune

Fylkesvalstyret sitt arbeidsområde er tilrettelegging av val og kontroll med gjennomføring av val i kommunane.

I Sogn og Fjordane fylkeskommune har fylkesutvalet funksjon som fylkesvalstyre. I Hordaland fylkeskommune er fylkesvalstyret sine medlemmer og varamedlemmer samanfallande med medlemmer og varamedlemmer i fylkesutvalet.

Prosjektlear tilrår at fylkesvalstyret sine medlemmer er personsamanfallande med fylkesutvalet i Vestland fylkeskommune. Fylkesordførar er leiar. Fylkesvaraordførar er nestleiar.

Reglement for klagenemnda i Vestland fylkeskommune

Klagenemnda er oppretta i medhald av forvaltningslova § 28, 2. ledd, og er klageinstans for enkeltvedtak som er treft av fylkeskommunalt organ oppretta i medhald av kommunelova (med unntak av vedtak treft av fylkestinget).

Ved samansetjinga av klagenemnda er det teke utgangspunkt i Hordaland fylkeskommune sitt gjeldande reglement. Sogn og Fjordane har klagenemnd bestående av fylkesutvalet og har ikkje eige reglement for klagenemnda. Hordaland har per i dag 5 medlemmer med varamedlem vald av fylkestinget. I FN-AU-sak 6/19 blei det vedteke at hovudutval, fylkesutval og fylkesting vert utvida, og prosjektlear finn det hensiktsmessig at også klagenemnda vert utvida.

Prosjektlear rår til at nemnda får sju medlemmer med varamedlem vald av fylkestinget. Fylkestinget skal og velje leiar og nestleiar.

I reglement for klagenemnd i andre fylke er det varierende kor mykje ein vel å regulere når det kjem til nemnda sitt mandat og lovfesta kompetanse. Til dømes har Trøndelag fylkeskommune og Akershus fylkeskommune to kulepunkt som beskriv mandatet til nemnda og viser elles til forvaltningslova sine reglar. Bakgrunnen for dette kan vere at klageorgan i forvaltninga er strengt lovregulert og at det difor ikkje er naudsynt med omfattande regulering i fylka sine reglement. Nordland og Finnmark fylkeskommunar har på den anna sida ein meir utfyllande regulering av mellom anna nemnda si møteverksemd, kompetanse og habilitet.

Prosjektleiaren meiner at klagenemnda sitt mandat har ein viktig forvaltningsrettsleg rolle og rår til at klagenemnda sitt reglement på denne bakgrunn inneheld avklaringar rundt nemnda si kompetanse, grunngeving og rett til omgjerung.

Reglement for trafikktryggingsutvalet i Vestland fylkeskommune

Etter vegtrafikklova § 40a skal fylkeskommunen ha ansvar for å tilrå og samordne tiltak for å fremme trafikktryggleiken i fylket. Den 10.09.2018 vart det i FN-AU sak 23/18 vedteke at dette ansvaret skal organiserast gjennom eit trafikktryggingsutval. Utvalet er oppretta med heimel i kommunelova § 5-7.

a) Om samansetjinga

Ved samansetjinga av trafikktryggingsutvalet er det teke utgangspunkt i Sogn og Fjordane sitt gjeldande reglement samt Hordaland si ordning slik den er i dag. Per i dag har begge fylke ei samansetjing på fem medlemmer, men prosjektleiaren ser det som naturleg at også dette utvalet vert utvida på lik line med andre utval. Sjå til dømes reglement for klagenemnda og medverknadsorgana.

I prosjektleiaren sitt første utkast til reglement som vart presentert for FN-AU i møte 29.04.2019 i sak 17/19, var følgjande samansetjing lagt til grunn:

«Utvalet skal ha sju medlemmer kor fem av medlemmene skal vere frå utval for samferdsel og mobilitet, og to av medlemmene skal vere frå dei andre hovudutvala».

I møte vart det stilt spørsmål om kvifor ein ikkje hadde syta for at alle hovudutvala var representert. For FN-AU var det eit viktig prinsipp at det var ei lik fordeling og at alle hovudutval er representert. Prosjektleiaren ønskjer å framheve at det ikkje var ei klår slutning når den opphavlege samansetjinga blei lagt fram. Det var omsynet til utvalet sitt arbeidsområde som gjorde at ein valde ein tyngre representasjon frå hovudutval for samferdsel og mobilitet. Prosjektleiaren ser at dette kan vere ei føremon, og har funne å ta til følgje innspelt frå FN-AU.

Trafikktryggingsutvalet vil etter dette ha sju medlemmer, kor fire av medlemmene skal vere frå hovudutval for samferdsel og mobilitet, og tre av medlemmene skal vere frå kvart av dei andre hovudutvala. Sett i samanheng med utvalet sitt fagområde, ser prosjektleiaren det som naturleg at leiaren for hovudutval for samferdsel og mobilitet og er utvalsleiar for trafikktryggingsutvalet.

I tillegg til dei politisk valde medlemmene skal det og vere konsultative medlemmer i trafikktryggingsutvalet. Det finst ikkje ei opplisting av konkrete medlemmer i Sogn og Fjordane sitt reglement, og ein finn heller ikkje god dokumentasjon på korleis dei vert oppnemnd i Hordaland. Då trafikktryggingsutvalet har ansvar for eit stort fagområde som til tider krev større fagleg bistand, meiner prosjektleiaren at det er viktig å positivt angje faste etatar i reglementet.

Prosjektleiaren er klår over at det har vore reist spørsmål om kvifor Vestland ungdomsutval ikkje er positivt angjeve i reglementet som konsultative medlem. Bakgrunnen for dette er hovudsakleg fordi ein har ønska å avgrense til dei *faglege* etatane. Det er likevel ingenting som stenger for at trafikktryggingsutvalet kan utvide tal på konsultative medlem dersom dei ser det naudsynt. Dette går fram av regulering i reglementet, og prosjektleiaren meiner såleis at dette er ivareteke.

Til slutt skal det under dette punkt presiserast at dei konsultative medlemmene skal ha møte- og talerett, men ikkje forslags- og røysterett.

b) Andre merknader

Fylkestrafikksikringsutvalet i Hordaland har spelt inn at det er ønskeleg med eit punkt om utvalet sitt ansvar med å følgje opp hendingar og utvikling i trafikktryggingsarbeidet i Vestland. Prosjektleiaren ser dette som eit relevant og viktig punkt, og har slutta å ta med dette i det no framlagte reglementet.

Fylkesrådmannen vil ha ein plikt til å leggje fram saker for trafikktryggingsutvalet innafor utvalet sitt arbeidsområde.

Prosjektleiar legg til grunn at trafikktryggingsutvalet skal ha minst fire møter i året og elles etter behov. Det er etter det prosjektleiar er kjent med semje i begge fylkeskommunar om at det bør stadfestast eit minimum på tal møte i året.

Reglement for medverknadsorgana i Vestland fylkeskommune

Medverknadsorgana fylkeseldrerådet, rådet for menneske med nedsett funksjonsevne og fylkesting for ungdom skal ha ei rådgjevande rolle i den fylkeskommunale verksemda og skal ha rett til å uttale seg i saker som gjeld eldre, personar med funksjonsnedsetting og ungdom. Medverknadsorgana vert oppretta med heimel i kommunelova § 5-12. Organa sine oppgåver, saksbehandling og organisering blir regulert i forskrift gitt av departementet.

Alle dei tre medverknadsorgana skal no lovfestast under eitt og ein av lovgjevar sine målsetjingar er at dei skal regulast likt og ha same moglegheit for medverknad opp mot dei politiske utvala. Prosjektleiar meiner difor at den mest hensiktsmessige måten å gjere det på er å samle reglementa for medverknadsorgana i eitt felles reglement. Samansetjinga av medverknadsorgana er gjort i samsvar med erfaring, geografisk spreining og uttrykkelege ønskje frå råda slik det kom fram under deira innspelsmøte, jf. vedlegg i sak FN-AU-sak 6/19.

a) Særleg om samansetjing

Fylkeseldrerådet (FYEL) vil ha ei samansetjing på ni medlemmer oppnemnde av fylkestinget. To av medlemene skal vere fylkestingsrepresentantar og sju medlemmer vert valde etter forslag frå fylkesomfattande pensjonistforeiningar og organisasjonar som representerer eldre. Fleirtalet av medlemene i fylkeseldrerådet skal på valtidspunktet ha fylt 60 år. Rådet peikar sjølv ut leiar og nestleiar, som skal veljast ut mellom medlemene. Val av leiar og nestleiar skal skje ved fleirtalsval.

Fylkeseldrerådet i Hordaland har i sin uttale kome med ønskje om at leiar og nestleiar skal veljast blant representantane frå *pensjonistorganisasjonane*, og ikkje bland *medlemene* i sin heilhet. Prosjektleiar meiner det ikkje er naudsynt med ei slik formulering all tid medlemene frå pensjonistforeiningane er i klårt overtal. I tillegg vil prosjektleiar legge vekt på at organa i størst mogleg grad skal regulast likt etter føringane som er kome frå lovgjevar. På den bakgrunn har prosjektleiar vald å ikkje ta inn dette innspelet.

Råd for menneske med nedsett funksjonsevne (RMNF) vil ha ei samansetjing på ni medlemmer oppnemnde av fylkestinget. Fire av medlemene skal vere fylkestingsrepresentantar og fem medlemmer vert valde etter forslag frå organisasjonar som representerer menneske med nedsett funksjonsevne. Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne peikar sjølv ut leiar og nestleiar, som skal veljast ut mellom medlemmene. Val av leiar og nestleiar skal skje ved fleirtalsval.

Samansetjinga av fylkesting for ungdom vil verte noko annleis enn fylkeseldrerådet og råd for menneske med nedsett funksjonsevne. Prosjektleiar rår til at ungdomsrådet har den same overordna strukturen som Hordaland og Sogn og Fjordane har i dag. Dette inneber at det skal vere eit fylkesting for ungdom og eit arbeidande ungdomsutval.

Fylkesting for ungdom skal ha ei samansetjing på 86 medlemmer, med to representantar frå alle kommunale ungdomsråd i fylket. Medlemene av fylkesting for ungdom skal på valtidspunktet ikkje ha fylt 19.

Vestland ungdomsutval er fylkesting for ungdom sitt utførande organ. Utvalet skal veljast av fylkesting for ungdom og det kan ikkje veljast medlemmer utanfor fylkesting for ungdom sine representantar/delegatar. Det skal og veljast sju varamedlemmer, kor dei tre første har møteplikt. Medlemene av Vestland ungdomsutval skal på valtidspunktet ikkje ha fylt 19 år. Vestland ungdomsutval peikar sjølv ut leiar og

nestleiar som skal veljast ut mellom medlemene. Varamedlemer kan ikkje bli vald som leiar eller nestleiar. Vestland ungdomsutval skal ha ein valperiode på inntil to år.

Det har vore knytt særlege spørsmål rundt samansetjing av ungdomsråd, og prosjektleiar registrerar at det er ein debatt om fylket sitt ungdomsråd bør vere samansett av politiske ungdomsparti. Prosjektleiar er ikkje kjent med at andre fylkeskommunar praktiserer ein «rein» ungdomspolitisk modell. Det er i dag berre Sogn og Fjordane av fylkeskommunane som har fylkesting for ungdom, kor ein opnar for at politiske parti kan stille med delegatar.

Ein ungdomspolitisk modell vil måtte legge til grunn ein demokratisk prosess der alle politiske parti kan stille til val etter nærare reglar.

Det er ikkje tvil om at ein slik modell vil byggje opp under eit større politisk kompetansenivå og kunnskapsnivå blant representantar i eit ungdomsråd som er samansett av ungdomspolitiske parti. Det vil og vere ein fordel at avstanden til moderpartia er kortare og at ein på den måten kan yte medverknad på ein heilt anna måte og på same tid få rådgjevande støtte.

Utfordringa med ein slik modell vil vere å sikre den geografiske spreinga og den avgrensa moglegheita til å delta for alle ungdom. Det er ikkje alle ungdomsparti som har lokallag og/eller fylkeslag, og ein vil kunne få den konsekvens at ungdommen si «stemme» blir farga av parti og ikkje av «ungdommane si reelle stemme» i fylket. Det vil og vere ein snever del av ungdomsmassen som er aktuell. Det er ikkje mange som har ei klår oppfatning av kva parti dei høyrer heime i, men som likevel har ei klår oppfatning av kva som er gode saker å kjempe for når det gjeld ungdom. Det vil vere uheldig å fjerne desse «røyster» og samstundes risikere at møteplassen for ungdom i realiteten blir politisk styrt.

Det er likevel slik at fleire av medlemene i til dømes Ungdommens fylkesutval i Hordaland også er medlem i eit ungdomspolitisk parti. Til dømes blei fjorårets leiar no vald inn som første nestleiar i nye Vestland Unge Venstre. Det er og fleire som er medlem i SV, Raudt og Høgre. Slike tilfelle finn ein og i dei fleste andre fylker. Nokre fylker, til dømes Troms, har valt å sette skrankar slik at eit medlem i AU i ungdomsrådet ikkje samstundes kan ha styreverv i eit politisk parti. Prosjektleiar ønskjer ikkje å sette slike skrankar, og meiner det er betre å legge opp til at det grunnleggjande prinsippet i eit medverknadsorgan for ungdom er at det er sett saman av ungdommar frå heile fylket.

Basert på dette vil prosjektleiar ikkje tilrå ein modell kor ungdom blir vald utifrå partipolitisk tilknytning.

b) Medverknadsorgana sine oppgåver og mandat

Medverknadsorgana skal ha ei høgst reell medverknadskraft og dei skal kunne gi råd til fylkeskommunal verksemd med verknad for eldre, menneske med nedsett funksjonsevne og ungdom samt innanfor sitt arbeidsområde på vegne av organet gje sjølvstendige fråsegner innan sitt arbeidsområde, både til fylkeskommunale organ og eksterne organ. Dette fordrar at administrasjonen bidreg til at relevante politiske saker blir presentert for medverknadsorgana.

c) Arbeidsmåte

Felles for alle medverknadsorgana er at dei skal ha minst seks møter kvart år og elles etter behov. Fylkeseldrerådet og råd for menneske med nedsett funksjonsevne kan i tillegg velje å ha eit arbeidsutval (AU) bestående av leiar og nestleiar. AU vil i tilfelle møte i forkant av dei ordinære møta. Dette vil ikkje vere like aktuelt hjå ungdomsrådet fordi prosjektleiar ser det som meir naudsynt at alle medlemene får vere med å bidra til utvikling av møte og dermed ha lik moglegheit til personleg og fagleg utvikling. Samanlikna med elderråd og råd for menneske med nedsett funksjonsevne, har ikkje ungdomsrådet på langt nær like mykje livserfaring og det er nettopp difor prosjektleiar meiner det her bør vere ein forskjell.

d) Vestland fylke sitt ansvar

Departementet har gjennom forskrift lagt opp til eit større ansvar på fylket enn lovgjevinga elles speglar i dag. Vestland fylkeskommune *skal* leggja fram saker som angår eldre, menneske med nedsett funksjonsevne og ungdom på eit så tidleg tidspunkt at rådet sin uttale kan ha moglegheit til å påverke utfallet av saka. Dette er eit av punkta medverknadsorgana i Hordaland og Sogn og Fjordane har peika på som ein svakheit hjå administrasjonen, og prosjektleiar ser det som positivt at det lovfestast og blir ei konkret ansvarsformulering i reglementet. I den forlenging skal Vestland fylkeskommune bidra til å auke kompetansen til medverknadsorgana i samband med administrative og politiske prosessar.

Vidare skal alle medverknadsorgana ha eit tilfredsstillande sekretariat.

På bakgrunn av at ungdomsrådet ikkje har ei samansetjing som inkludera politikarar, så rår prosjektleiar til at Hordaland si løysing med ein politisk kontaktperson til ungdomsrådet vidareførast.

Reglement for yrkesopplæringsnemnda i Vestland fylkeskommune

Etter opplæringslova § 12-3 skal fylkeskommunen nemne opp ei yrkesopplæringsnemnd. Yrkesopplæringsnemnda er eit folkevald organ, jf. ny kommunelov § 5-1. Saksbehandlingsreglementet for folkevalde organ i Vestland vil gjelde for yrkesopplæringsnemnda.

Opggåvene til yrkesopplæringsnemnda er lovregulert i opplæringslova og er innarbeidd i reglementet.

Prosjektleiar tilrår at nemnda vert samansett av 12 medlemmer med varamedlemmer. Alle organisasjonar som er representerte i organ for samarbeid om fag- og yrkesopplæringa jf. § 12-1, har rett til å vere representerte i nemnda. Prosjektleiar tilrår at 8 medlemmer fordelast på arbeidsgjevar- og arbeidstakarorganisasjonane slik:

- LO: 2
- YS: 1
- UNIO/Utdanningsforbundet: 1
- NHO: 1
- KS: 1
- Virke: 1
- Spekter: 1

I tillegg tilrår prosjektleiar at det skal det vere eitt medlem frå hovudutval for opplæring og kompetanse, og eitt medlem frå hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon. Det skal dessutan vere ein elevrepresentant og ein lærlingrepresentant, oppnemnd etter forslag frå organisasjonar eller organ som representerer desse.

I fellesnemnda 18.09.2019 vart det i sak PS 60/19 om partssamansetting av yrkesopplæringsnemnda fatta vedtak om slike tilleggspunkt:

- Opplæringskontora skal ha ein representant med møte- og talerett.
- Alle representantane skal ha lokal/regional forankring.

Prosjektleiar har med bakgrunn i dette innarbeidd desse punkta i reglement for yrkesopplæringsnemnda. Når det gjeld kravet om lokal/regional forankring har prosjektleiar formulert dette som eit krav om å vere folkeregistrert som busett i fylket (Vestland) på tidspunktet for oppnemning til yrkesopplæringsnemnda. Dessutan har prosjektleiar presisert opplæringslova sitt krav om at «Nemnda skal ha medlemmer med personlege varamedlemmer som til saman skal ha brei innsikt i heile fag- og yrkesopplæringa og i nærings- og sysselsetjingsspørsmål» til å gjelde i *Vestland fylkeskommune*.

Generelt om delegering i Vestland fylkeskommune

Delegeringsreglementet er fylkeskommunen sitt interne regelverk om kva organ som har mynde til å fatte avgjerd på vegner av fylkeskommunen.

Delegeringsreglementet si generelle del inneheld generelle prinsipp for delegering. Eit viktig prinsipp er at delegert mynde kan delegerast vidare dersom ikkje anna er sagt. Eit anna prinsipp er at delegerande organ når som helst kan trekkje attende delegert mynde.

Det går vidare fram at fylkestinget gjennom kontrollutvalet fører det øvste tilsyn med at delegert mynde vert utøvd i samsvar med reglar og intensjonar for delegering.

Reglement for delegering til fylkesrådmannen i Vestland fylkeskommune

For at Vestland fylkeskommune skal vere operativ, er det naudsynt at mange avgjerdar vert delegert frå fylkestinget til administrasjonen.

I *Reglement for delegering til fylkesrådmannen* er lista opp saker kor prosjektleiar meiner det er hensiktsmessig at fylkesrådmannen har mynde, og kor sakene ikkje går fram av særlov. Av punkt 3 i reglementet går fram at fylkesrådmannen og vil ha mynde i ei rekkje saker etter særlov, sjå *Reglement for delegering etter særlov*.

Det går fram under *Generelt om delegering* at delegert mynde kan delegerast vidare dersom ikkje anna er sagt. Fylkesrådmannen si vidaredelegering av mynde til fylkesdirektørar med fleire vert gjort i eige fullmaksreglement utan politisk involvering.

Reglement for delegering etter særlov i Vestland fylkeskommune

Mynde som gjennom lov eller forskrift er lagt til fylkeskommunen eller fylkestinget vert i *Reglement for delegering etter særlov* delegert til folkevalde organ og fylkesrådmann. Mynde som ikkje er delegert etter særlov eller delegeringsvedtak ligg til fylkestinget.

Prosjektleiar har teke utgangspunkt i Hordaland sitt reglement for delegering etter særlov, og gjort naudsynte justeringar av omsyn til tal på politiske utval, nye arbeidsoppgåver og erfaringar kring arbeidsfordeling mellom administrasjon og folkevalde organ hjå respektive fylke.

I sak PS 55/19 i fellesnemnda understreka prosjektleiar at alle reglement før framlegg for fylkestinget ville få ein fullstendig gjennomgang og harmonisering. I Reglement for delegering etter særlov er det, etter behandling i fellesnemnda, gjort fleire presiseringar/endingar utan vesentleg innverknad for innhaldet i føresegna samt tilføyingar av føresegner som mangla og oppdatering av lovverket. Presiseringar og endingar er spesielt knytt til fylkeskommunen sitt mynde som planleggingsmynde og vegeigar.

Tilføyingar av paragrafar knytt til fylkeskommunen sitt mynde som vegeigar, og endingar og tilføyingar av meir prinsipiell karakter er kommenterte her:

- § 5-4 er endra slik at mynde til å fremje motsegn til arealplanar er lagt til fylkesutvalet, og utan etter innstilling frå eit hovudutval. Grunnen til at prosjektleiar tilrår dette er tidsaspektet, då det vil ta lengre tid å ha saka innom eit hovudutval først. I tillegg kan det også vere motsegner til fleire ansvarsområde som fylkeskommunen har.

I same paragraf tilrår prosjektleiar at det vert opna for at fylkesrådmannen har mynde til fremje motsegn/er til arealplanar der motsegna/ene ikkje er av prinsipiell karakter. Dette kan vere tema av meir teknisk art, og som må vere på plass for at planen skal kunne vedtakast.

- I § 8-5 er det tilrådd at fylkesutvalet har mynde til å fastsetje regional planføresegn, og søknad eller samtykke til å setje i verk tiltak som vert omfatta av regional planføresegn.

- I §§ 11-12, 11-13, 11-14, 12-8, 12-9 og 12-10 er det innarbeidd tillegg knytt til fylkeskommunen sitt ansvar som planleggingsmynde og vegeigar. Prosjektlear legg til grunn at dette er prosjekt som er i Regional transportplan, er politisk avklart skal startast opp, og at det er kommunane som er planmynde i desse sakene. I § 17-1 er òg gitt føringar der fylkesrådmannen har mynde til å inngå utbyggingsavtalar.

Når det gjeld mynde til å fremje friluftsmål i fylket etter Lov om friluftsliv § 22, er mynde no plassert hjå hovudutval for kultur, idrett og integrering. Dette på bakgrunn av at utvalet sit med dei vesentlege verkemidlane på feltet, til dømes spelemidlar. I høve regionreforma skal dessutan ei rekkje oppgåver på friluftslivsfeltet knytt til Skjærgardstjenesta og statleg sikra friluftslivsområder overførast frå fylkesmannen og Miljødirektoratet til fylkeskommunen. Avdeling for kultur, idrett og integrering sit med dei administrative ressursane på fagområdet som til no har leia arbeidet med kartlegging og verdisetting, plan for friluftsrådets ferdselsårer, ansvar for å følge opp friluftsråda, forvaltar statlege ordningar knytt til statleg sikring av friluftsområder og tilrettelegging av desse.

Når det gjeld mynde til å gjere vedtak om skrivemåten av namn på fylkeskommunale vegar, anlegg og liknande etter Lov om stadnamn § 5 er mynde no løfta til fylkesutvalet. Dette på bakgrunn av at saker etter denne føresegna gjeld interessefelt på tvers av hovudutvala sine saksområde.

Reglement for økonomiforvaltninga i Vestland fylkeskommune

Ny kommunelov § 14-2 bokstav d set krav om fastsetjing av eit reglement for økonomiforvaltninga i fylkeskommunen. Prosjektlear har her nytta Trøndelag sitt økonomireglement som utgangspunkt for nytt reglement i Vestland.

Fremlagd økonomireglement fastset mynde til fylkestinget, samt delegering av mynde til andre folkevalde organ og til fylkesrådmannen.

Prosjektlear har etter behandling i fellesnemnda innarbeidd eit nytt punkt 4.6, som gjeld omdisponering på område for fylkesvegbudsjettet. Innanfor dei såkalla programområda for fylkesveginvesteringar, til dømes kollektivtiltak, trafikksikringstiltak, forsterkningstiltak og gang- og sykkeltiltak, er det svært mange mindre prosjekt. For å sikre mest mogleg rasjonell drift, ser prosjektlear det som føremålstenleg at administrasjonen har fullmakt til å omdisponere midlar mellom vedtekne prioriterte prosjekt innanfor kvart programområde. Om ein ikkje klarar å følgje framdriftsplan i eit prosjekt bør ein raskt kunne omdisponere ledige midlar til andre prioriterte prosjekt der ein kan forsere framdrift.

Reglement for finans- og gjeldsforvaltninga i Vestland fylkeskommune

Ny kommunelov § 14-2 bokstav e set krav om fastsetjing av eit reglement for finans- og gjeldsforvaltninga i fylkeskommunen.

Innhaldet i eksisterande reglement for dei to fylkeskommunane er i det heile svært likt. Dermed har det heller ikkje vore behov for å foreslå store endringar. I det nye reglementet har ein teke utgangspunkt i Sogn og Fjordane sitt reglement, men på nokre få punkt har ein vidareført føresegner frå Hordaland sitt reglement. Dette gjeld mellom anna storleiken på einskildlån (pkt.7.6 b) og fordelinga mellom fast og flytande rente (pkt. 7.5 c).

Reglement for saksbehandling i Vestland fylkeskommune

Reglement for saksbehandling har element frå dagens saksbehandlingsreglement i både Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar. I reglementet som her vert lagt fram er dessutan innarbeidd nye saksbehandlingsreglar som går fram av ny kommunelov og tilvisingar til føresegner i ny kommunelov.

I ingressen til Reglement for saksbehandling er det slått fast kven reglementet gjeld for. Det gjeld for folkevalde organ og andre fylkeskommunale organ lista opp i kommunelova §§ 5-1 og 5-2.

Nedanfor har prosjektleiar gjeve nærare omtale av ein del punkt som er regulert i reglementet og nokre punkt som prosjektleiar har vald ikkje å regulere.

Oversendingsforslag

Oversendingsforslag skil seg frå andre forslag ved at dei ikkje vert realitetsbehandla i det aktuelle møte. I Sogn og Fjordane har ein ikkje høve til å fremme oversendingsforslag, men må eventuelt få sett saka på sakskartet og røyste over forslaget på vanleg måte. Prosjektleiar har varierende erfaringar med oversendingsforslag, då dei tidvis er upresis både når det gjeld innhald og adressat for slike forslag. Prosjektleiar har på denne bakgrunn ikkje lagt opp til ei ordning med oversendingsforslag.

Godkjenning av møtebok

For å få ein praksis for godkjenning av møtebok frå møte, er det regulert i punkt 8 at organet godkjenner møteboka i påfølgjande møte.

Frist for innkalling og utsending av saksførelegg

I punkt 10 om Innkalling og saksliste heiter det at «Innkalling og saksførelegg til møte i folkevalde organ skal sendast medlemmer og varamedlemmer minimum 4 dagar før møtedato.»

Hordaland har i sitt saksbehandlingsreglement ein hovudregel om minst 7 dagars varsel, medan Sogn og Fjordane har hovudregel om minst 8 dagars varsel. Den knappe fristen på minimum 4 dagar, er ei absolutt nedre grense, jfr. førearbeida til dagens kommunelov som seier minimum 4-5 dagar før møtedato. Prosjektleiar meiner det er hensiktsmessig at nedre grense går fram av reglementet, men er samstundes klar på at praksis bør vere minimum 7 dagar.

Elektroniske forslag

Prosjektleiar tilrår at alle forslag, med unntak av utsetjingsforslag, skal vere elektroniske. Dette er regulert i reglementet punkt 15 om Forslagsrett. Elektroniske forslag vil sikre notoritet og effektivitet med omsyn på distribusjon av forslag og skriving av møteprotokoll.

Konsultative medlemmer

Konsultative medlemmer vert å finne i finansutvalet, planutvalet, trafikktryggingsutvalet og yrkesopplæringsnemnda. Konsultative medlemmer er funksjonsvalde, rådgjevande medlemmer med møte- og talerett. Av reglementet punkt 15 går fram at konsultative medlemmer ikkje har forslags- og røysterett.

Gruppemøte

Gruppemøte er ikkje regulert i reglementet, då møte mellom berre ei gruppe av organet ikkje er å sjå som eit møte i organet. Prosjektleiar gjer likevel merksam på at det finst forvaltningspraksis for dei juridisk grensene her. Til dømes vil ikkje alle medlemene i organet kunne ta pause for å delta i det same gruppemøte. Det vil då vere å sjå som eit møte i organet, kor saksbehandlingsreglane gjeld. Prosjektleiar vil og gjere merksam på at det kan reisast etiske spørsmål knytt til deltaking i eit gruppemøte. Det har frå tid til annan vore mediesaker kor medlem som er inhabile i ei sak for organet har delteke i gruppemøte.

Skriftlege spørsmål og svar

I punkt 18 om spørsmål, har prosjektleiar lagt opp til ei vidareføring av dagens ordning i Hordaland med skriftlege spørsmål og svar i hovudutvala og fylkesutvalet. Slike spørsmål må meldast skriftleg seinast kl. 9 to dagar før møtet i organet. Dette set store krav til administrasjonen, men prosjektleiar er trygg på at administrasjonen skal kunne levere gode svar på dagsaktuelle spørsmål innan fristane. Samstundes er det i reglementet gjeve høve til å utsetje svaret dersom spørsmålet er av for omfattande karakter.

Konklusjon

Prosjektleiar rår til at reglementa vert vedteke slik dei ligg føre i vedlagt Reglement for folkevalde organ og delegering.